

ปัจจัยในการพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหมู่บ้านสุขภาพดีถ้วนหน้า
ของประชาชน ในจังหวัดนราธิวาส

**Factors Predicting People Participation in Health For All Village Program
in Changwat Narathiwat**

วิไลวรรณ แซ่หว่า

Wilaiwan Saewa

Order Key 25817

BIB Key 170928

เลขหมู่ RA314.N37 269 2542

เลขทะเบียน.....

...../...../.....

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Master of Education Thesis in Community Development Education

Prince of Songkla University

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยในการพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
หมู่บ้านสุขภาพดีถ้วนหน้า ของประชาชน ในจังหวัดนครราชสีมา
ผู้เขียน นางสาววิไลวรรณ แซ่หว้า
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน
ปีการศึกษา 2542

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหมู่บ้านสุขภาพดีถ้วนหน้า ของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา (2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชาชน ได้แก่ อาชีพ การเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ในชุมชน การเคยได้รับการประชุมอบรมด้านสาธารณสุข การได้รับข่าวสารด้านสาธารณสุข การได้ยินหรือรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ ความคาดหวังเกี่ยวกับประโยชน์หรือผลตอบแทนที่จะได้รับ ปัจจัยด้านอาสาสมัครสาธารณสุข ได้แก่ บทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุข ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน ได้แก่ เจตคติของประชาชนต่อผู้นำชุมชน และปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ได้แก่ เจตคติของประชาชนต่อเจ้าหน้าที่สาธารณสุข กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหมู่บ้านสุขภาพดีถ้วนหน้า ของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา (3) ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหมู่บ้านสุขภาพดีถ้วนหน้า ของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา (4) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการแก้ไขปัญหามีส่วนร่วมในการดำเนินงานหมู่บ้านสุขภาพดีถ้วนหน้า ของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนที่ตั้งบ้านเรือน และอาศัยอยู่ในหมู่บ้านในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 277 คน โดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) จากจำนวนประชากร 88,069 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประชาชนในจังหวัดนครราชสีมามีส่วนร่วมในการดำเนินงานหมู่บ้านสุขภาพดีถ้วนหน้า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และรายด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์ปัญหา ด้านการปฏิบัติ

งาน และด้านการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการวางแผนอยู่ในระดับน้อย

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหมู่บ้านสุขภาพดี ถ้วนหน้า ของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมาโดยรวม ได้แก่ ความคาดหวังเกี่ยวกับประโยชน์ที่จะได้รับ การเคยได้รับประชุมอบรมด้านสาธารณสุข การได้ยินหรือรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการ บทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุข เจตคติของประชาชนต่อเจ้าหน้าที่สาธารณสุข มีความสัมพันธ์เชิงนิมิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ การเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ในชุมชน การได้รับข่าวสารด้านสาธารณสุข มีความสัมพันธ์เชิงนิมิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหมู่บ้านสุขภาพดี ถ้วนหน้า ของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมาโดยรวม ได้แก่ บทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุข(Role) การเคยได้รับการประชุมอบรมด้านสาธารณสุข (Meet) อาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจ (Occu 5) ความคาดหวังเกี่ยวกับประโยชน์ที่จะได้รับ (Hope) ซึ่งเป็นปัจจัยเชิงนิมิต มีอำนาจการพยากรณ์ ร้อยละ 35.20 และได้สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$Y = -.0262 + .1184 (\text{Meet}) + .3281 (\text{Occu5}) + .2153 (\text{Hope}) + .6233 (\text{Role})$$

4. ปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหมู่บ้านสุขภาพดี ถ้วนหน้า ของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน เนื่องจากไม่ได้มีการประชุมชี้แจงหรือประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง อีกทั้งการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจะเป็นฝ่ายดำเนินการเอง ประชาชนไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน และการขาดแกนนำและงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ

จากผลการวิจัยนี้ กระทรวงสาธารณสุข ควรกำหนดนโยบายการดำเนินงานสาธารณสุข เพื่อบรรลุสุขภาพดี ถ้วนหน้า ด้วยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเป้าหมายหลักในการดำเนินงาน และให้ชุมชนเป็นผู้กำหนดบทบาทในการดำเนินงานเอง อีกทั้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้ปฏิบัติงานในชุมชน ควรพัฒนาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอนของการมีส่วนร่วม และควรพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขให้สามารถปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่

ของอาสาสมัครสาธารณสุขได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการจัดประชุมอบรมให้ความรู้ด้าน
สาธารณสุขและการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านสุขภาพดีถ้วนหน้า ให้ประชาชนได้รับทราบอย่าง
ทั่วถึงและสม่ำเสมอ อีกทั้งการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ควรทำให้ประชาชนมองเห็นถึงประโยชน์ที่
จะได้รับจากโครงการอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมของประชาชน และการ
มีสุขภาพอนามัยที่ดีของประชาชนทุกคน

Thesis Title	Factors Predicting People Participation in Health For All Village Program in Changwat Narathiwat
Author	Miss Wilaiwan Saewa
Major Program	Community Development Education
Academic Year	1999

Abstract

This research was intended to study 1) the level of participation in Health For All Village program of the people in Changwat Narathiwat, 2) the relationships between factors concerning -- people: occupation, group membership, health service training, health information exposure, exposure to the Program , benefit expectation; village health volunteers: the role of the village health volunteers; community leaders: people's attitude toward community leaders; and community health workers: people's attitude toward community health workers -- and participation in the Program by people in Narathiwat, 3) factors predicting people participation in the Program, 4) problems and suggested solutions of people participation in the Program.

The subjects of 277 village household leaders in Narathiwat or their representatives were selected by a multistage random sampling from the population of 88,069 village household leaders . The instrument for data collection was an interview schedule. The statistics used for data analysis were percentages, arithmetic means, standard deviations, Pearson correlation coefficients, and stepwise multiple regression analysis.

The findings were as follows:

1. In the implementation of Health For All Village Program, people in Narathiwat participated moderately in problem analysis, work performance, and evaluation; but they participated in planning at a low level.

2. Factors related positively to the people's overall participation at .001 were benefit expectation, health service training, exposure to the Program, role of village health volunteers, people's attitude toward community health workers. Those related positively at .01 were the occupation with the Government/state enterprise, group membership, and information exposure.

3. Factors predicting people participation in the Program were the role of village health volunteers (Role), health service training (Meet), occupation with the Government/state enterprise (Occu 5), and benefit expectation (Hope). They were positive factors with 35.20% predictive power. A raw score regression equation was obtained:

$$Y = -.0262 + .1184 (\text{Meet}) + .3281 (\text{Occu } 5) + .2153 (\text{Hope}) + .6233 (\text{Role})$$

4. The problems of people participation in the Program in Narathiwat were that people possessed inadequate knowledge in implementing the Program because of the lack of information and public relations. The community health workers performed every Program activity by themselves without participation from the people. Moreover, there was a lack of key personnel and fiscal budget for the Program.

According to the findings, it was suggested that the Ministry of Public Health should indicate the policy to implement Health For All Program focusing on people participation as a major objective, and allow the community to specify its own role. The community health workers should develop and promote people participation in each step of implementation, develop the village health volunteers' potentials to perform their role and duties effectively, and provide continuous training in health knowledge as well as Health For All Village Program to all people. The people should know what they benefit materialistically from implementing the Program so as to promote people participation and health for all.